

**Etapa județeană a olimpiadelor naționale școlare
19 martie 2022**

**Probă scrisă
ISTORIE
Clasa a XII-a**

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „Pentru intelectualii români, anul 1848 a marcat triumful ideii de națiune. [...] În Moldova și Țara Românească, intelectualii au căutat să desființeze protectoratul Rusiei și să restabilească echilibrul istoric cu Imperiul Otoman, în timp ce în Transilvania, în regiunea învecinată, Banat, aflată sub stăpânirea Ungariei, și în Bucovina ei și-au propus să unească toți românii într-un singur stat autonom. [...] Revoluția de la 1848 din Principatele Române a fost, în primul rând, opera intelectualilor liberali pașoptiști, care se maturizaseră pe la 1830-1840. Ei au fost aceia care au inițiat-o, i-au definit obiectivele și au condus-o. Generația de la 1848 s-a deosebit de înaintașii săi prin cunoașterea nemijlocită a Europei Occidentale. [...] O dată cu o cunoaștere mai profundă a Europei, diferențele dintre Principate și Apus au devenit și mai evidente pentru ei, ceea ce i-a îndemnat să treacă mai rapid la înfăptuirea reformei, pentru a recupera astfel timpul pierdut. Aspirațiile generației de la 1848 și-au găsit expresia practică în nemulțumirea generală, a tuturor claselor sociale din Principate, față de condițiile politico-economice existente. Mulți boieri nu erau de acord cu metodele autoritare folosite de domni, dorind putere și pentru ei, în timp ce alții cereau reforme moderate în agricultură și în administrația publică; clasa mijlocie, aflată în plină dezvoltare, protesta împotriva taxelor mari plătite statului și perpetuării excluderii sale de la guvernare; țăranii erau hotărâți să lupte pentru desființarea îndatoririlor tot mai mari de clacă și obligații față de moșieri și pentru a-și îmbunătăți nivelul de trai, care se înrăutățise în anii 1840.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

B. „În Țara Românească, unde, după izbucnirea revoluției la Paris și Viena ”duhurile erau foarte agitate”, revoluționarii erau divizați în privința modalității de declanșare a acțiunii. Ion Brătianu ar fi vrut să strângă români transilvăneni cu care să coboare în țară, Bălcescu, fost iuncher în armată, era favorabil unei lovituri date de militari. Încă din 1844, el își exprimase convingerea că regenerarea românilor va porni din instituțiile lor ostășești. [...] În cele din urmă, după un atentat neizbutit împotriva domnitorului Gheorghe Bibescu, revoluția a fost declanșată la Islaz (9/21 iunie) de un grup condus de Ion Heliade Rădulescu, autorul *Proclamației* ce cuprindea și revendicările pașoptiștilor [...] Două zile mai târziu, revoluția izbucnea și la București. Bibescu a semnat ”*constituția*”, dar, speriat de plecarea din Capitală a consulului rus, a abdicat și a părăsit țara. Puterea a fost preluată de un guvern provizoriu, în care erau reprezentate atât aripa moderată cât și cea radicală ale revoluționarilor. Guvernul, sprijinit de populația Capitalei, a reușit să înfrângă tentativele forțelor conservatoare de a-l răsturna și a început aplicarea programului de la Islaz.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

C. „Revoluția română de la 1848 din Transilvania a fost, la fel ca în principate, o revoluție a intelectualilor. Ei au fost cei care i-au formulat țelurile și au conceput o strategie pentru atingerea lor. Obiectivele lor își aveau rădăcinile în ideile specifice evoluției societății românești în Transilvania, așa încât au acordat întâietate emancipării naționale. [...] Toate

taberele românești au reușit să se pună de acord asupra principiilor generale și a unui program de acțiune, pe care le-au prezentat în cadrul unei adunări naționale organizate la Blaj la 15 mai, la care au participat circa 40.000 de persoane. [...] Opoziția română în ceea ce privește unirea Transilvaniei cu Ungaria nu a avut succes. La 30 mai, Dieta de la Cluj, dominată de maghiari, a votat copleșitor în favoarea unirii. Începând cu acest moment, relațiile liderilor români cu autoritățile maghiare s-au degradat treptat. Până în toamnă, Bărnuțiu, Barițiu și susținătorii lor se alăturaseră Curții de la Viena în vederea contracarării revendicărilor naționale maghiare. Astfel, românii s-au aflat în poziția absurdă de a susține reacția conservatoare condusă de habsburgi împotriva semenilor liberali, ungurii, din cauza ciocnirii aspirațiilor naționale.”
(K. Hitchens, *Scurtă istorie a României*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați câte un spațiu istoric românesc din sursa **B**, respectiv din sursa **C**, și menționați evenimentul comun celor două spații, selectat din sursa **A**. **6 puncte**
2. Prezentați un fapt istoric prin care un obiectiv social, precizat în sursa **A**, este reluat în deceniul șapte al secolului al XIX-lea, utilizând și două informații din această sursă. **7 puncte**
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*) **3 puncte**
4. Formulați, pe baza surselor **B** și **C**, un punct de vedere referitor la tacticile folosite de pașoptiști pentru asigurarea succesului revoluției, susținându-l cu câte o informație selectată din fiecare sursă. **7 puncte**
5. Prezentați alte două proiecte cu rol constituțional referitoare la statul român modern, elaborate în a prima jumătate a secolului al XIX-lea, în afara celui la care se referă sursa **B**. **10 puncte**
6. Argumentați, prin prezentarea a două fapte istorice, un punct de vedere cu privire la importanța actelor cu caracter constituțional elaborate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea în consolidarea statului român modern. **7 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ patru-cinci pagini, o sinteză despre **Statele medievale românești: de la constituire la lupta antiotomană**, având în vedere:

- prezentarea unei asemănări între acțiunile de cucerire și organizare a spațiului românesc intracarpatic de către regalitatea maghiară;
- prezentarea a două fapte istorice referitoare la "ofensiva politico-militară și confesională" a regelui maghiar Ludovic I în spațiul românesc;
- menționarea unei cauze și a unei consecințe ale acțiunilor militare la care participă românii, în prima jumătate a secolului al XIV-lea;
- precizarea unei deosebiri între două acțiuni de consolidare statală petrecute în a doua jumătate a secolului al XIV-lea în statele medievale extracarpatic;
- prezentarea unei constante în desfășurarea acțiunilor militare la care participă românii din spațiul extracarpatic în a doua jumătate a secolului al XV-lea;
- argumentarea, prin două fapte istorice, a unui punct de vedere cu privire la modificarea de statut politico-juridic a statului de la sud de Carpați din perspectiva acțiunilor diplomatice desfășurate de români în a doua jumătate a secolului al XVI-lea.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, argumentarea unui punct de vedere (prezentarea faptelor istorice relevante și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.